

СИСТЕМА ПРИНЦИПІВ ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНОГО МЕХАНІЗМУ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

The combination of principles of economic and ecological mechanism of regulation of development of agricultural enterprises as a system providing synergy of elements of state regulation, market influence and internal economic management is presented

Принципи у будь-якій сфері діяльності – це ті обов’язкові правила поведінки, якими зобов’язані керуватися і котрих повинні дотримуватися всі учасники процесу [1, с.76]. Це основні вимоги, що повинні виконуватися при розробці економіко-екологічного механізму регулювання розвитку сільськогосподарських підприємств.

Економісти Т. Зінчук, Л. Малюта, Л. Мельник, Л Молдаван, Б. Пасхавер, С. Скоков, І. Сотник, О. Шубравська з огляду на існуючі соціально-економічні та екологічні умови розвитку сільського господарства, досягнення конкретних екологічних і соціально-економічних вигод, екологічної орієнтації сільськогосподарського виробництва, формування еколого-економічного механізму управління ресурсозбереженням, пропонують різні правила та об’єктивні норми поведінки зорієнтовані на досягнення цілей досліджуваного об’єкту.

Необхідно відзначити, що більша частина існуючих проблем в роботі системи «сільськогосподарське підприємство – навколишнє середовище» визначається недосконалістю механізму регулювання і системи моніторингу, як інформаційно-регулюючого фактора, ігноруванням екосистемних підходів у використанні ресурсів, відсутністю методології екологічного розвитку, а також недостатнім рівнем знань у цій сфері, починаючи від управлінських структур до конкретних господарюючих суб’єктів.

Екологічна основа повинна бути центром планування господарської діяльності сільськогосподарських підприємств. Впровадження сучасних досягнень екології в механізм регулювання розвитку сільськогосподарських підприємств підкреслює головну ціль – зміна виробництва продукції в бік мало- та безвідходних технологій, а також створення просторових систем, в яких виробничі процеси в територіальному масштабі (зона радіаційного забруднення) будуть урівноважуватися процесами самовідтворення навколишнього середовища. Вважаємо, що таке конструктивне застосування досягнень екології для формування навколишнього середовища сільськогосподарських підприємств стає можливим завдяки потоку енергії та кругообігу речовин в екосистемах, або навіть в цілих ландшафтах. Правильне з екологічної точки зору ведення сільськогосподарського виробництва визначає соціально-економічний розвиток підприємств.

Необхідність розробки системи принципів економіко-екологічного механізму регулювання розвитку сільськогосподарських підприємств [2, с. 58], створює передумови для ефективного їх функціонування та розвитку (рис. 1):

Рис. 1 Принципи економіко-екологічного механізму регулювання розвитку сільськогосподарських підприємств
Джерело: авторська розробка

За основу для розробки принципів економіко-екологічного механізму регулювання розвитку сільськогосподарських підприємств, ми пропонуємо взяти методологічні принципи економічної науки, такі як еволюцизм та органіцизм [3, с.36].

Еволюцизм – це методологічний принцип, відповідно до якого процес розвитку системи розглядається, як

повільні зміни кількісних характеристик, що дозволяють констатувати про поступові та глибокі якісні зміни, характеризувати особливості цих змін в природі та економічних процесах.

Органіцизм – це такий методологічний принцип, що припускає тільки цілісний (системний) підхід до вивчення об'єктів, а складові їх елементи і відносини між ними характеризуються як внутрішні, тобто лише як компоненти (частини) досліджуваного об'єкта.

Вважаємо, що така комбінація принципів економіко-екологічного механізму регулювання розвитку сільськогосподарських підприємств забезпечить синергію елементів державного регулювання (система ціноутворення, оподаткування, кредитування, страхування та ін.), ринкового впливу (попит, пропозиція, конкуренція) та внутрішньогосподарського управління (земельними, трудовими, фінансовими, інформаційними ресурсами, технологіями та знаннями). Це сприятиме з однієї сторони самозбереженню системи, а з іншої – її адаптації до умов зовнішнього та внутрішнього середовища.

Список використаних джерел:

1. Економіка підприємства: Підручник / За ред. А.В. Шегди. – К.: Знання, 2006. – 614 с.
2. Юшкевич О.О. Принципи та функції формування економіко-екологічного механізму регулювання розвитку сільськогосподарських підприємств зони радіаційного забруднення / О. Юшкевич // Науковий журнал. Економіка та фінанси. – Дніпропетровськ. – 2013. – № 11. – С. 54 – 59.
3. Ядгаров Я.С. История экономических учений: Учебник. – 4-е изд., перераб. и доп. – М.: ИНФРА – М. 2009. – 480 с.